

PRILOGA „ZVONČKU“

50 letnica Strossmayerjevega škofovanja.

Spisal *Doksov.*

Naši bratje Hrvatje so obhajali dne 8. kimavca letos tako svečano in redko slavlje, da je naša dolžnost, opozoriti nanjo tudi naše mlade čitatelje. Tega dne je slavil v majhnem slavonskem mestu Djakovem ljubljenec hrvaškega naroda, po vsem slovanskem svetu slavnoznani biskup *Strossmayer*, duševno in telesno čvrst, 50 letnico svojega škofovanja.

Pa so imeli Hrvatje tudi tehtnih razlogov, da so ta dan, ki je bil zanje naroden praznik, proslavili na tako slovesen način! Zakaj kdo bi mogel našteti velikanskih zaslug, ki si jih je pridobil »prvi sin domovine« za duševno in gmotno povzdigo Hrvaške?

V najčistejši ljubezni do svojega rodu je ustanavljal z ogromnimi stroški šole, razne zavode, dobrodelne naprave in podpiral vsako stremljenje bodisi na gospodarskem, bodisi na duševnem polju.

Ustanovil je v Zagrebu vseučilišče in jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti ter dragoceno galerijo slik, katerih si je nabavil z velikimi stroški na svojih potovanjih po Italiji in Nemčiji.

Najveličastnejše njegovo delo, ki bo njegovo hvalo pripovedalo še najpoznejšim rodovom, pa je prekrasna stavba djakovske katedrale, ki je v umetniškem oziru vsestransko tako dovršena, da jo imenuje Strossmayerjev iskreni častitelj Cepelić: »Najlepši umetniški spomenik v zadnjih desetih sto letih na balkanskem polotoku.«

To so najdragocenejši darovi, katere je položil plemeniti škof na oltar ljubljene domovine; o tisoč in tisoč manjših dobrih delih, o katerih bi se dala napisati knjiga, govori le ustno poročilo.

Oglejmo si še v kratkih potezah njegovo življenje!

Porodil se je dr. Josip Juraj Strossmayer dne 4. svečana 1815. v Oseku, kjer je tudi dovršil osnovne in gimnazijske nauke z najboljšim uspehom in njegovi šolski vrstniki so se ga dolgo vrsto let spominjali s ponosom kot svojega sošolca.

Leta 1832. je bil sprejet v djakovsko semenišče, kjer je poslušal modroslovje, na kar je odšel na peštansko vseučilišče, kjer se je učil s toliko vnemo, da je postal že kot bogoslovec doktor modroslovja.

Po dovršenih bogoslovnih študijah je kapelanoval tri leta, potem pa so ga poslali v dunajsko višje duhovniško odgojevališče, kjer je postal tudi doktor bogoslovja.

Vrnivši se v domovino, je postal profesor na djakovskem duhovniškem zavodu, a kmalu potem so ga poklicali za ravnatelja na dunajsko višje duhovniško odgojevališče.

Leta 1849. je bil imenovan po plemenitem prizadevanju tedanjega slavnega bana *Jelačića* za djakovskega škofa, na kar je bil dne 8. kimavca 1850. l. slovesno umešččen na djakovsko stolico.

Strossmayer je ves čas svojega življenja družil z izvenredno pridnostjo, globoko učenostjo, plemenito požrtvovalnostjo in pravo pobožnostjo plamen najnesebičnejšega in najčistejšega rodoljubja, ki je z enako ljubeznijo ogreval vse slovanske brate, posebno pa je bil od nekdanj z vso dušo vdan nam Slovencem, kar je ob raznih prilikah tudi dejanski dokazal.

Umestno je tedaj, da se tako izrednega moža, plemenitega po duhu in srcu, spominja ob tako slovesni priliki tudi slovenska mladina in mu zakliče iz vsega srca: Slava!

Mamin god.

Spisal *C. Logar.*

daj pa le sladko zaspančkaj, vidiš, konjiček tudi že spi tu na stolu.«

»Ne, mamica, nisem še zaspan; dajte mi sem konjička, saj še ne spi!«

»Spi, spi, le tiho bodi, da ga ne zbudiš.«

»Jaz bi šel rad na vrt!«

»Le lepo mirno leži, zunaj je tema, in netopir leta okrog.«

Ciril se je slednjič umiril, in mamica je odšla od postelje. Zatisnil je oči, da bi zaspal, a spanec mu ni hotel na oči. Najrajši bi videl, da bi nočejšnja noč že minila; nič lepo se mu ni zdelo v postelji. A jutri bo tako veselo: Mamin god, čestitko zna dobro na pamet, in potem bodo jedli slaščice, striček pride v gosti in gotovo mu zopet prinese kaj lepega.

Obrnil se je na postelji in hotel zaspati, a iz sosedove hiše je zaslišal glasen jok.

»A-ha, sosedov Janko se jokca, oj, oj, oj, ti jokavec!«

Kmalu je jok utihnil, vse se je umirilo, in Ciril je zaspal. —

Črez nekaj časa pa — niti sam ni vedel, kako je to prišlo — začuje glasne vzdihne, sliši sestro, ki je jokala in klicala: »Mama, mama, pogledite me vendar, saj vas imam rada!« Slišal je ateja, kako govori nekaj s tihim, trepetajočim glasom, slišal je trde, neznane korake po sosednji sobi in glasen ropot.

Ciril vstane; zdelo se mu je, da je že dan, da sije solnce, a okolo njega je bila neka blede svetloba, in ničesar ni mogel dobro ločiti. Gre proti vratom in jih odpre. Ali kaj vidi!